

Tieto- ja turvallisuusosasto
Datatalous- ja mediayksikkö
K. Simola

Liikenne- ja viestintäministeriön lausunto ympäristöministeriölle hallituksen esitysluonnoksesta mm. jätelain muuttamisesta (EU:n akkuasetuksen täydentäminen)

Ympäristöministeriö on pyytänyt 3.3.2025 päivätyllä lausuntopyynnöllä lausuntoa ehdotuksesta EU:n akkuasetuksen täydentämisestä sekä sähkö- ja elektroniikkalaiteromua koskevan direktiivin muutoksen täytäntöönpanemista koskevaksi lainsäädännöksi. Liikenne- ja viestintäministeriö kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto.

Hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetaan annettavaksi kansallista täydentävää sääntelyä, joka on tarpeen erityisesti EU:n akkuasetuksen tuottajavastuuluvun soveltamiseksi. Lisäksi myös asetuksen valvonnasta tulee säätää kansallisesti. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi jätelakia. Asetuksen pääasialliseksi valvojaksi ehdotetaan Pirkanmaan ELY-keskusta, joka valvoo voimassa olevan jätelain mukaisesti valtakunnallisena viranomaisena tuottajavastuuta.

Liikenne- ja viestintävirastolle ehdotetaan uusi valvontatehtävä

Ehdotuksen 25 §:n mukaan Liikenne- ja viestintävirasto valvoisi EU:n akkuasetuksen¹ ja EU:n pakkausjäteasetuksen² eräissä artikloissa säädettyjä verkkoalustan tarjoajan uusien velvollisuuksien noudattamista. Kyseisissä EU-asetusten kohdissa säädetään verkkoalustoille velvollisuus hankkia alustalla toimivilta tuottajilta ennen kuin ne antavat kyseisten tuottajien käyttää palvelujaan 1) yksityiskohtaiset tiedot, jotka koskevat tuottajan rekisteröintiä tuottajarekisterissä sekä 2) tuottajan omaehtoinen sertifiointi, jossa tuottaja sitoutuu tarjoamaan vain sellaisia akkuja ja paristoja/pakkauksia, joiden osalta noudatetaan laajennettua tuottajavastuuta koskevia vaatimuksia.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2023/1542, annettu 12 päivänä heinäkuuta 2023, akuista ja paristoista ja jäteakuista ja -paristoista, direktiivin 2008/98/EY ja asetuksen (EU) 2019/1020 muuttamisesta sekä direktiivin 2006/66/EY kumoamisesta, 62 artikla 2 kohta

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2025/40 pakkauksista ja pakkausjätteestä, asetuksen (EU) 2019/1020 ja direktiivin (EU) 2019/904 muuttamisesta sekä direktiivin 94/62/EY kumoamisesta, 45 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan a ja b alakohdat ja 45 artiklan 6 kohta

Edellä olevat verkkoalustan velvollisuudet koskevat vain tilanteita, joissa tuottajat tarjoavat verkkoalustalla EU:n akkuasetuksessa tarkoitettuja akkuja ja paristoja tai EU:n pakkausjäteasetuksessa tarkoitettuja pakkauksia tai pakattuja tuotteita unionissa sijaitseville kuluttajille.

Liikenne- ja viestintäministeriö kannattaa esitysluonnoksen mukaisesti verkkoalustan tarjoajien edellä mainittujen uusien velvollisuuksien valvontatehtävän antamista Liikenne- ja viestintävirastolle, koska kyseisillä velvollisuuksilla on liityntä EU:n digipalveluasetuksen 30 artiklan 1 kohtaan. Akku- sekä pakkausjäteasetusten mukaan edellä mainittuja verkkoalustan velvoitteita tulee noudattaa digipalveluasetuksen "30 artiklan 1 kohdan d ja e alakohtien noudattamiseksi". EU:n akku- ja pakkausjäteasetusten asettamat velvollisuudet vaikuttavat kuitenkin laajentavan digipalveluasetuksen 30 artiklan sääntelyä. Digipalveluasetuksen 30 artiklan 1 kohdassa säädetään verkkoalustan velvollisuudesta kerätä soveltuvin osin verkkoalustalla toimivan elinkeinonharjoittajan jäljittämiseen liittyviä tietoja ennen kuin ne antavat kyseisten elinkeinonharjoittajan käyttää palvelujaan, esimerkiksi elinkeinonharjoittajan yhteystiedot ja maksutilitiedot, sekä elinkeinonharjoittajan rekisterinumero esimerkiksi kaupparekisterissä sekä elinkeinonharjoittajan mahdollinen vakuutus, että tämä sitoutuu tarjoamaan ainoastaan tuotteita tai palveluja, jotka ovat sovellettavan EU-oikeuden mukaisia (verkkoalustan ns. know your business customer- velvollisuus).

Lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto valvoisi EU:n pakkausjäteasetuksen 45 artiklan 6 kohdassa säädetyn velvoitteen noudattamista. Tämän mukaan, kun verkkoalustan tarjoaja saa säädetyt tiedot ja ennen kuin se antaa tuottajien käyttää palveluitaan, sen on parhaansa mukaan arvioitava, ovatko sen saamat tiedot täydellisiä ja luotettavia. Tämä velvollisuus vastaa digipalveluasetuksen 30 artiklan 2 kohdan säännöstä.

Ehdotuksen mukaan Liikenne ja viestintävirasto valvoisi verkkoalustan tarjoajalle EU:n akkuasetuksessa ja pakkausjäteasetuksessa säädettyjen velvoitteiden noudattamista verkon välityspalvelujen valvonnasta annetussa laissa (18/2024) säädetyn toimivaltuuksin. Liikenne- ja viestintäministeriö katsoo, että oikeusvarmuuden vuoksi on hyvä, että Liikenne- ja viestintäviraston valvontavastuusta ja sen käytettävistä olevista valvontatoimivaltuuksista säädetään ehdotetussa jätelain muutoksessa lain tasolla. EU:n akkuasetus eikä pakkausjäteasetus määrittele verkkoalustan valvontaviranomaista ja valvontaviranomaisen toimivaltaa riittävän selkeästi.

Ehdotetun valvontatehtävän vaikutusta on arvioitu esityksessä niin, että kyseessä olisi pienehkö uusi valvontatehtävä Liikenne- ja viestintävirastolle, joka olisi hoidettavissa viraston nykyisten voimavarojen puitteissa. Liikenne- ja viestintäministeriö yhtyy tähän arvioon. Sellaisia verkkoalustoja, joita EU:n akkuasetuksen ja pakkausjäteasetuksen uusi sääntely koskee, on vain muutamia Suomessa.

Ehdotetut verkkoalustan tarjoajan seuraamusmaksut

Esitetyssä jätelain 127 §:ssä ehdotetaan, että EU:n akkuasetuksessa ja EU:n pakkausjäteasetuksessa säädettyjen verkkoalustan tarjoajan velvollisuuksien laiminlyöntitilanteessa Liikenne- ja viestintävirasto valvovana viranomaisena voisi määrätä

verkkoalustan tarjoajalle seuraamusmaksun, jonka yksityiskohdista on säädetty verkon välityspalvelujen valvonnasta annetussa laissa (18/2024). Seuraamusmaksu, jonka virasto voisi määrätä Suomeen sijoittautuneelle verkkoalustalle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo tai laiminlyö EU:n akkuasetuksen 62 artiklan 2 kohdan tai EU:n pakkausjäteasetuksen 45 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan a tai b alakohdan velvollisuuksia, olisi suuruudeltaan enimmillään 6 % verkkoalustan tarjoajan vuotuisesta liikevaihdosta (Laki verkon välityspalvelujen valvonnasta 18 §). Verkkoalustoja koskevan seuraamusmaksun enimmäismäärä olisi sama kuin EU:n digipalveluasetuksen 30 artiklan rikkomistapauksissa. EU:n pakkausjäteasetuksen 45 artiklan 6 kohdan rikkomiseen ei liitettäisi seuraamusmaksua, mikä olisi linjassa sen kanssa, ettei myöskään digipalveluasetuksen 30 artiklan 2 kohdan ensimmäiseen kohtaan ole liitetty seuraamusmaksua.

Laura Eiro

Osastopäällikkö, ylijohtaja

Kreetta Simola

Viestintäneuvos

Jakelu

Ympäristöministeriö

Tiedoksi

Johanna Routio/YM

Kati J Suomalainen/YM

VN/20007/2024-LVM-5

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: